

O`QUVCHILARNING MUSIQIY-RITMIK FAOLIYATINI SHAKKLANTIRISH

Parpiyeva Zuhaxon Odiljon qizi

Annotatsiya: *ushbu maqolada o'quvchilarning musiqiy-ritmik faoliyatini shakllantirish, Musiqa darslarida raqs san'ati musiqa va harakatning uyg'unlashuvi natijasida yuzaga keladigan san'at turi bo'lib, Raqs musiqaning emotsional mazmunini, ritmik tuzilishini va harakterini harakatlar orqali ifodalashi haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *musiqa, raqs, san'at, faoliyat, qobiliyat, rivojlantirish, ahamiyat, fikrlash, ritm.*

O'quvchilarning musiqiy-ritmik faoliyatini shakllantirish - bu ularning musiqa va harakatni uyg'unlashtirish qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan ta'lim jarayonidir. Bu jarayon bolalarga musiqa tinglash, his qilish va unga mos harakatlar qilish orqali musiqa olamini yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Musiqiy-ritmik faoliyatning ahamiyati:

- Musiqiy qobiliyatni rivojlantirish: Musiqa tinglash va unga mos harakatlar qilish orqali bolalar musiqiy eshitish qobiliyatini, ritm hissini, musiqiy xotirani va ijodiy fikrlashni rivojlantiradilar.

- Jismoniy rivojlanish: Musiqa ritmiga mos harakatlar qilish bolalarning koordinatsiyasini, egiluvchanligini, kuchini va chidamliligini oshiradi.

- Ijtimoiylashuv: Musiqiy-ritmik faoliyat guruhda ishlash, hamkorlik qilish, o'z fikrini ifoda etish va boshqalarning fikrini hurmat qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

- Emotsional rivojlanish: Musiqa bolalarda turli xil his-tuyg'ularni uyg'otadi, ularning emotsional intellektini rivojlantiradi va stressni kamaytiradi.

- Aqliy rivojlanish: Musiqa bolalarning diqqatini jamlash, xotirani mustahkamlash, muammolarni hal qilish va ijodiy fikrlash qobiliyatini oshiradi.

Musiqiy-ritmik faoliyatning shakllari:

- Ritmli mashqlar: Qo'l bilan, oyoq bilan, qarsak chalish yoki musiqa asboblari yordamida ritmni takrorlash.

- Musiqali o'yinlar: Musiqaga mos harakatlar qilish, raqsga tushish, qo'shiq aytish va o'yin qoidalariga rioya qilish.

- Raqslar: Turli xil raqs harakatlarini o'rganish va musiqaga mos raqsga tushish.

- Musiqali sahnalashtirish: Musiqiy asar asosida sahna ko'rinishini yaratish va unda harakatlar, imo-ishoralar va mimikalar orqali hikoyani ifoda etish.

- Musiqiy improvizatsiya: Musiqaga mos ravishda spontan harakatlar qilish, o'z his-tuyg'ularini va fikrlarini harakatlar orqali ifoda etish.

Musiqiy-ritmik faoliyatni tashkil etishda e'tiborga olish kerak bo'lgan jihatlar:

- Yosh xususiyatlari: Bolalarning yoshiga mos musiqiy asarlar, ritmik mashqlar va harakatlar tanlash.
 - Qiziqish: Bolalarning qiziqishlarini hisobga olgan holda mashg'ulotlarni qiziqarli va o'yin tarzida tashkil etish.
 - Xavfsizlik: Mashg'ulotlar xavfsiz muhitda o'tkazilishini ta'minlash va bolalarning jismoniy imkoniyatlarini hisobga olish.
 - Individuallik: Har bir bolaning shaxsiy xususiyatlarini hisobga olish va ularga o'z qobiliyatlarini namoyon qilish imkoniyatini berish.
 - Ijodkorlik: Bolalarni ijodiy fikrlashga, improvizatsiya qilishga va o'z harakatlarini yaratishga undash.
- O'quv jarayonida musiqiy-ritmik faoliyatni integratsiya qilish:
Musiqiy-ritmik faoliyatni turli xil o'quv fanlariga integratsiya qilish mumkin, masalan:
- Matematika: Ritmli mashqlar orqali sonlarni o'rganish, geometrik shakllarni yaratish.
 - Til va adabiyot: Qo'shiqlar yordamida yangi so'zlarni o'rganish, she'rlarni ritmga mos o'qish.
 - Tabiatshunoslik: Tabiat hodisalarini (shamol, yomg'ir, quyosh) harakatlar orqali ifoda etish.
 - Tarix: Tarixiy voqealarni musiqali sahnalashtirish orqali o'rganish.

XULOSA

O'quvchilarning musiqiy-ritmik faoliyatini shakllantirish - bu ularning har tomonlama rivojlanishiga hissa qo'shadigan muhim ta'lim jarayonidir. Musiqa va harakatni uyg'unlashtirish orqali bolalar o'z qobiliyatlarini rivojlantiradilar, ijodiy fikrlashni o'rganadilar va hayotdan zavqlanishni o'rganadilar.